

KIS LAP

A Kis Számoló. (lásd 311. l.)

onások
rzsölni,
szabad

tér 6. sz.

AGNAR ÉS GEIROD.

— Germán ős rege. —

(Vége.)

DIN, a pogány isten csakhamar emberi alakot öltött, lement a földre és Geirod király palotájának kapuja elé állott.

És ime, az ebek, melyek minden idegent vadul megugattak, hirtelen elcsöndesedének, midőn Odin közeledett; mikor pedig egészen az udvarba ért, a kutyák, egészen megfélemedve, lábaihoz simultak.

Geirod nem kételkedett, hogy ez ama veszedelmes bűvész s megparancsolta, hogy fogják el és zárják börtönbe. Aztán kérdezték Odintól, honnan jött? kicsoda? De nem felelt magának a királynak sem. Geirod tehát két nagy tüzet rakatott, hogy kinzás által vallassa a foglyot.

Ott állott az emberalakba bujt Odin a két borzasztó tűz közt nyolcz nap és nyolcz éjjel, és senki sem nyujtott neki egy morzsa kenyeret, egy ital vizet sem.

Végre Geirod fia, a kis Agnar meglátta a szegény kinzott utast és egy serlegben üde vizet nyujtott neki, hogy égető szomját eloltsa; a kis fiu könyezve látta, hogy gyötörnek egy ártatlan embert, a ki nem vétett senkinek.

„Nem jól cselekszik édes atyám, hogy így kinez egy ártatlan embert,“ szölt a kis Agnar, midőn a vizet Odinnak átnyujtá.

Odin mohón itta a vizet. Ruháit a tűz két oldalról már perzselni kezdte s Odin idején látta, hogy véget vessen a dolognak. Egy dalt kezdett tehát énekelni, melyet a körülállók bámulva és borzadva hallgattak. Ott ült Geirod király is. Kardjával játszadozva és hallgatva a dalt, mely így szölt:

„Nyolcz napon és nyolcz éjjel át szenvedtem a tüztől, éheztem és szomjaztam; Geirod király gyönyörködött egy ártatlan ember kinjain; nem sajnált meg senki, nem segített rajtam senki; a kis Agnar megszánt, ő nyujtott nekem üdítő italt és gazdag jutalmat fog érte nyerni; a gonosz Geirod királyra gyászos végzet vár; de Agnar trónra fog lépni és dicsőségesen és szerencsésen fog uralkodni éltefogytaig. Az istenek mindent látnak: gonoszságot úgy, mint jó cselekedetet és érdeme szerint jutalmaznak minden embert.“

Geirod király elsápadt, midőn e szavakat hallá; a tűz pedig mindinkább körülvevé Odint, ki végül így kiáltott:

„Geirod király! Még egyszer mondom, szabadíts ki a tüzből!“

Geirod felugrott s a tűz felé akart ugrani; de megbotlott és földre bukott, még pedig oly szerencsétlenül, hogy saját kardja, melylyel elébb játszadozott, szíven

keresztül furódott s a gonosz király szörnyet halt.

Ekkor a tűz hirtelen kialudt magától s a körülálló emberek nem látták az éneklő idegent sehol. Odin isten eltűnt, ellebbent égi trónjára s ott bevallotta Friga istennőnek, hogy elvesztette a fogadást, mert Geirod csakugyan gonosz ember volt.

Hanem Geirod fia, a jószívű kis Agnar, jóvá tette aztán atyja hibáit. Bölcs és jó király volt, boldoggá tette az országot és dicsőséges uralkodását még késő nemzedékek is emlegették.

VAD PULYKA.

(Képpel a 316. l.)

Pompás ficzkó ez a vad pulyka, nemde, kis olvasóim? Óriási kerek farkát úgy kiterjeszti, mint egy roppant legyezőt, szárnyait negédesen fölborzolja s fejét oly gögösen hátraszegi, mint egy kis király.

Már a szelidített pulyka, melyet mindnyájan ismerünk, elég tekintélyes szárnyas állat s mindenesetre legnagyobb az udvarban; pedig ez még kicsinyke az ő ősi rokonaihoz képest, melyek mai napig is tenyésznek távoli, meleg éghajlatu vidékek erdőiben.

Csakhogy a vad pulyka nem hagyja magát oly könnyen megfogni a szakácsné ifjasszony által, mint szelidített rokona; vadászni kell reá, még pedig jó puskával és golyóval a sűrű erdőkben. Husa a legjobb vadhusok közé tartozik.

MILIKE ÉS A TÜNDÉREK.

MILIKE hat éves volt. Tulajdonképen Emilia volt neve, de ez nagyon hosszú és komoly név volt olyan kicsi kis lánynak s ezért mindenki csak Mili-nek hívta.

Milikének két kedvence volt: egy nagy fehér cicza és egy nagy bábu. Mindkettő igen sok dolgot adott neki. A cicza szeretett egerek és madarak után leskelődni, és minduntalan megszőkött úgy, hogy Mili sokszor egy óráig is kereste; a bábuval még több munka volt; divatosan kellett öltöztetni és biz' az sok időbe került, míg egy-egy uj ruhát a kis leány elkészített.

Midőn Mili hatodik évét betöltötte, uj kedves tárgyat kapott születésnapjára: egy aranykötésű szép könyvet, tele szép képekkel és gyönyörű, csodás tündérmesékkel. Most már a cicza leshette a verebeket, a bábu várhatta az uj ruhát, — Milike nem gondolt többé velők, hanem mindig csak abból a szép aranyos könyvből olvasgatta a tündérmeséket; elbujt a kertbe, vagy más magányos helyre és újból meg újból olvasta a meséket, úgy hogy utóljára könyv nélkül tudta valamennyit. De még ekkor sem tette el a könyvet, hanem kivitte a kertbe, leült a puha fűbe és a képeket nézegetve elgondolkozott a tündérekről és mindinkább furta

fejét azon gondolat, vajon mikor és hol láthatna ő olyan csodaszép kis tündérek?

Sokszor kérdezősködött Ilka néntől a tündérek felől, de ez csak nevetett és mindig ilyenformán felelt: „Bolondság, Milikém! Ne törd a fejed ilyeneken.“

Ekképen Milinem lett okosabb és akármennyit is gondolkozott, nem tudott magának választ nyerni.

Egy szép nyári délután Milike sétáról jött épen hazafelé Ilka nével s egy mezőn haladtak át. E mezőn egy kis patak futott végig, melyben kis halacska uszkáltak. Egy helyen néhány vén fa állott a patak partján s ez volt Mili kedvenczhelye; itt órákig elüldögélt a kellenes árnyék-

ban és nézegette a halacskákat a vízben. A parton kis üregek voltak s Milike sokszor gondolkozott felette, vajon nem-e ezen kis üregekben laknak a tündérek?

E helyre érkezve, most Mili, a patak partján sok apró gombát pillantott meg; olyanok voltak, mint egy-egy kis asztal, mellettök pedig még kisebbek, melyeket apró székeknek lehetett tekinteni.

„Ilka! Ilka! nézd csak, itt fognak a tündérek ebédelni, ezek az ő asztalaik,“ szolt Mili.

„Bolondság! Hiszen ez közönsé-

ges mérges gomba,“ felelt Ilka és szét akarta taposni.

„Oh ne! Ne bánts!“ kiáltott Mili. „Bizonyosan ide jönnek a

MILIKE.

MILIKE VÁRJA A TÜNDEREKET.

nt a
tak s
lette,
n lak-

hely-
rezve,
Mili,
part-
apró
t pil-
meg;
k vol-
mint
y kis
mel-
pedig
kiseb-
melye-
ró szé-
k le-
tekin-

„Ilka!
nézd
itt fog-
a tün-
ebé-
ezek
aszta-
szólt

Bolond-
Hiszen
özönsé-
lka és

kiáltott
nek a

tündérek. Várjuk be, majd meglátjuk!”

Ilka nagyot nevetett s hogy kis testvérét könnyebben hazacsalja, tréfásan mondá:

„Nem várhatjuk, az nagyon sokáig tartana, hisz a tündérek csak holdvilágnál járnak.“

„Este, holdvilágnál?“ szolt Mili és egy gondolat villant meg agyában. Nem szolt többé, csöndesen hazament s egész délután és este gondolkozó volt. Vacsora után mindjárt aludni kívánczolt s lefeküdt.

De nem aludt ám. Leste, míg esend lett a házban s mikor már gondolhatá, hogy mindenki alszik, zajtalanul fölkelt, magára vett egy könnyü ruhácskát és csöndesen kionsont a szobából a kertbe, innen pedig ki a mezőre. Szive dobogott és kissé félt is, midőn egy-egy madár fölrepült, vagy egy gyík elsurant lábai előtt. De végre minden baj nélkül elérkezett a patakhoz arra a helyre, hol a vén fák állottak s hol az apró gombák nőttek.

Mély esend uralkodott, csak a patak vize susogott.

„Még korán jöttem, még nincsenek itt a tündérek,“ gondolá Milike. „El kell bujnom, hogy el ne riaszszam őket.“

A mezőn az nap épen kaszáltak és az illatos széna ott feküdt rendben. Ebből Mili összehordott egy nagy csomót, ráfeküdt és várta a tündéreket. Szerencse, hogy nem volt

hideg, mert különben bizony megfázott volna a hosszú várásban.

Egy darázs jött dongva és körülröpkedte a gombákat, melyeket Mili a tündérek asztalának nézett.

„Aha! ez alkamasint a felügyelő; jött megnézni, rendben van-e minden,“ gondolá a bohó kis leány.

Majd egy nagy szunyog szállongott körül zümmögve. „Ez bizonyosan a szobaleány. Most megy hívni a tündéreket; mindjárt itt lesznek.“

Várta tehát, várta, és bámult a szép tiszta hold világba, addig-addig, míg végre szépecskén elaludt.

Történt, hogy épen e napon Milike apja két nagyobbik fiával egy szomszéd faluban mulattak este és gyalog a mezőkön át mentek haza. A patakhoz érve, egy kis leányt találtak aludva, — Milike volt. Csodálkoztak, hogy jutott ide, aztán szeliden fölemelték, hazavitték és ágyba fektették a nélkül, hogy fölbredt volna.

Reggel aztán kérdőre vették Milikét és apja megmagyarázta neki, hogy tündérek csak mesékben vannak. valósággal nem léteznek. Ezt Milike sajnálta, de később, midőn nagyobb lett, sokat nevetett maga is a fölött, hogy leste egyszer a tündéreket.

MONDÓKA.

Minden kerék forog
Ha vasból van is
Vagy ha mint arany ragyog.

FÖLDI MANÓK.

(Képpel a 317. l.)

A föld kellő közepében
— Így olvasom szép mesében —
Lakik manó, lyüki sok,
Jól tudják a bányások.

Kis manókák föld méhében,
Termesztik az aranyt szépen.
S a bányást, a dolgozót,
Jutalmazták a manók.

Oszlopokkal ők támasztják
A mélységes arany bányát
És nagy szemes-ügyesen
Ők tartják a rendet fen.

A királyok öreg ember
A hosszú szakála kender
És mint LXVI-ik *)
Felettök uralkodik.

A KIS SZÁMOLÓ.

(Képpel a czimlapon.)

149
201
671

1021

Egy meg egy az kettő
S kilencz: tizenegy.
Hej, az összeadás
Nagyon könnyen megy.

*) Irjátok e római betűszámokat rendes számokkal vagy betűkkel.

Egyet vonal alá
Odajegyezek
S másikkal a hét-hez
Vigan elmegyek.

Egy meg hét: nyolcz, ugy-é?
Nyolcz meg nulla — csak,
Bármikép forgassam,
Mindig nyolcz marad.

Nyolcz a négygyel, megvan
A tizenkettő.
A kettecske külön
Följegyezendő.

Elfogom az egyest
S a hattal legott
Összeparositom —
S így hetet kapok

Héttel meg a kettő
Öcsém ne tagadd,
Szép farku kilenczest
Ökvetetlen ad.

S most hegyébe egyet
— Tiszta mint a viz —
Kerekszámban megvan
Ugy-é bár, a tiz.

A tizest egészben
Ird a többihez,
Nézz a soron végig
S mondd meg: mennyi ez?

S ha szemed vigyázva
Rajta végig megy:
kikerül az ezer
És száz huszonegy

TÉLI MULATSÁG. (lásd 313. l.)

T É L I M U L A T S Á G .

(Képpel a 312. l.)

Hó, hahó!
 Itt a hó!
 Fiuk, lányok,
 Havat hányok,
 Ti vegyétek
 Ti szedjétek
 Gombolyagba gördítsétek
 S kiki hordja
 Egy halomba!
 Havat hát, gyorsan előre
 Embert gyurunk majd belőle.

Te a lábát, te a kezét
 Te kalapját, én a mezét,
 S a mi hever ócska kalap,
 Hajító fa itt szerteszét:
 Tűzzük bele, tűzzük rája
 Minden ember megesodálja.
 S a jó napot kérjük szépen
 Hogy ne süssön, csupán délben,
 Hogy e remek szobrász-munka
 Ne olvadjon a nyakunkba.

*

Hó, hahó!
 Itt a hó!
 Szánut van ám nagyon jó.
 Kiki a szánkóját kapja,
 És hurezolja föl a partra,
 Föl a partnak tetejébe,
 Annak is a leghegyébe.
 Az elsőbe ül a Miska,
 A másikba meg a Lizka
 A kocsisa, fullajtárja
 Gyuricza lesz, az ő bátyja.
 Aztán következik Peti.
 Maga bajtja, hisz teheti.
 Nem kell, hogy valaki huzza,
 Ha a lovát sarkantyuzza.
 Hátul látom a kis Pistit,
 Felénk térden állva siklik.
 Ferkó, Laczi meg a Gyula
 Mostan állnak nagy alkuba'
 — Három garas az én szánom,
 Ha nem veszed, azt se bánom!
 Hó, hahó!
 Itt a hó!
 Csuszik repül a szánkó,
 Ihaj, szánut van ám jó!
 A legelső fel is fordul
 De csak kimászik a hóbul
 S part hegyére vissza kerül
 S onnan újból
 Mint a hurból
 Kipattant nyíl, völgybe repül.

TAMÁS BACSI TÖRTÉNETE.

(Folytatás.)

II.

AGY vasárnap délután Tamás bácsi ismét szokottsétáját végezte a templom udvarán s miután a levegő csendes, meleg volt, leült a puha pázsitra. Elgondolkozott a multak fölött, s addig-addig gondol-

kozott, míg egyszerre szépecskén elaludt.

Mikor fölébredt, a nap már lement volt s Tamás bácsi kissé boszankodott magára, hogy oly sokáig elszundikált; otthon Mártha néni bizonyosan már várja az estelivel.

„Aztán hideg is van,“ mormogá Tamás bácsi, fejéhez kapva. „Hm! Leesett a kalapom a parókával együtt, ezért fázik a fejem.“

Fölkapaszkodott, hogy megkeresse parókáját, mert e nélkül nem szeretett volna végig menni a falun; az emberek már úgy megszokták parókáját, hogy most azért nevetnék, ha nem látnák fején. A kalapot meg is találta közel, de a paróka, — az nem volt látható. Tamás bácsi megtörölte szemüvegét, hogy jobban lásson, de hiába; a parókát csak nem látta schol sem. Egy perczig arra gondolt, hogy talán a szél elfujta; de ez nem lehetett; szélnek hire sem volt s aztán ha volt volna, a kalapot még könnyebben elhordta volna.

Nem történhetett másképp, mint hogy valaki ott járt és ellopta. Tamás bácsi belenyugodott e gondolatba, föltette a kalapot kopasz fejére és megindult hazafelé. „Majd megmondom Mártha asszonynak, ő kikutatja, hová lett a paróka; bizonyosan pajkos fiuk lopták el,“ gondoló.

Utközben néhány fiuval találkozott, kik meglepetve néztek reá.

„Jó estét, Tamás bácsi! Jó

estét! Ejnye mi lelte Tamás bácsit? Olyan furcsa...“

„Elveszett a parókám... ellopta valaki,“ mormogá Tamás bácsi.

„Ellopta? Hát hol volt Tamás bácsi?“

„Itt a templomudvarban, jól tudjátok, ti pajkos ficzkók. Hozzátok vissza a parókámat, akkor nem kaptok büntetést! Hozzátok vissza, mondom nektek!“

A fiuk bámulva néztek Tamás bácsira; mindnyájan szerették az öreget, senki sem merte volna bántani vagy boszantani; de ő mégis azt hitte, hogy a fiuk követték el rajta a gonosz csinyt.

III.

Tamás bácsi komolyan meg volt győződve arról, hogy a fiuk lopták el parókáját s ez semmikép sem volt kedvére; de szívesen megbocsátott volna nekik, ha visszahozzák a lopott jószágot.

Ezalatt Mártha néne már nyugtalanzkodott, hogy az öreg ur oly sokáig kimaradt; elébe ment s már messziről ilyformán kezdett szólani:

„Ejnye, Tamás bácsi! Tamás bácsi! Hova gondol, hogy ily sokáig kint sétál? Mit mond majd a köszvény? Hát a jó vacsora! Egészen összesült, szétfőtt! Bizony azt hittem, már haza sem jön.“

„Dehogy, dehogy! Én itt vagyok, hanem a parókám, — az elveszett.“

Mártha asszony csak most vette észre a nagy veszteséget s egy per-

ezig szólni sem tudott ijedtében. Ezalatt Tamás bácsi elmondta, hogyan történhetett a baj.

„Azok a gonosz fiuk lopták el, bizonyosan ők lopták el“, szölt Mártha néni. „No de hiszen majd kikapnak! Majd utána járok én!“

Haza érve, Tamás bácsi kissé bosszusan ült le öreg karszékébe és sajnálkozott kedves parókája fölött; Mártha asszony nem esett mindjárt kétségbe, hanem először is gondoskodott, hogy a parókát más valamivel pótolja; előkeresett egy kis gyapotkendőt s ezzel bekötötte Tamás bácsi fejét. A kendő szintén jó melegeget tartott ugyan, hanem biz az kissé furcsa volt.

Mártha asszony aztán föladta az estebédet Tamás bácsinak és kérte, ne nyugtalanzkodjék a paróka miatt, majd ő megkeríti. Ezzel vette kalapját és kendőjét és ment a faluba, eltökélten, hogy addig haza nem tér, míg a parókát meg nem találja.

(Folytatása következik.)

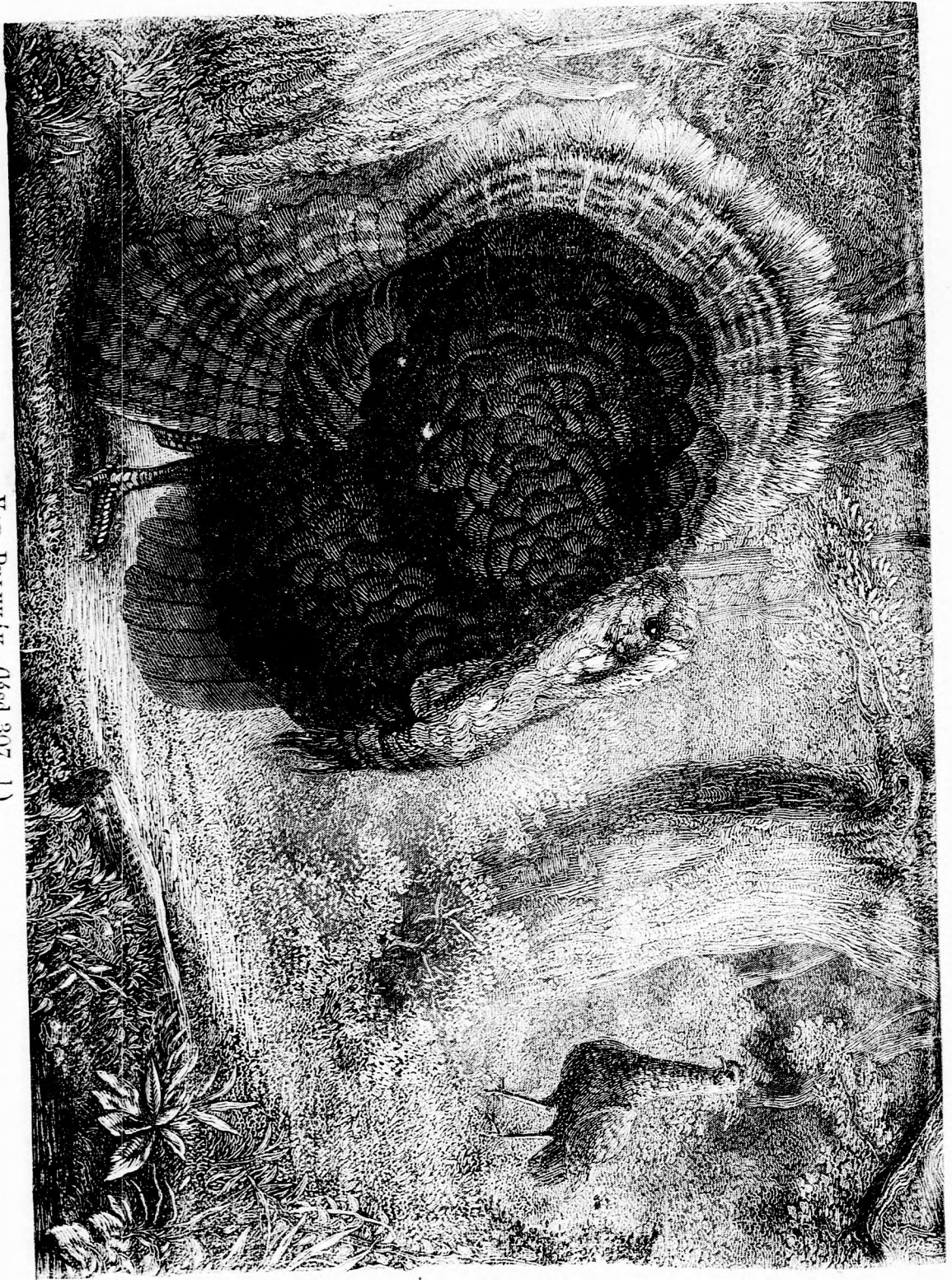
PIPÁLJ, FÜRGENCZ!

(Képpel a 319. l.)

Édes kutyám tátsd ki a szád
Itt van, fogjod ezt a pipát
S pöfékelj a mint telik —
Máskép kendet megverik.

Ülj egyenest, meg ne moccsanj!
Ha kell, tőrjed éhen szomjan.
S bárha üres a pipád
Szíjjad Fürgencz, vakapád!

VAD PUUYKAK. (Åsd 307. 1.)

FÖLDI MANÓK. (lásd 311. l.)

TAHITI.

Tahiti, vagy Otahaiti egy nagy szigetcsoport a csendes oceánban. Cook kapitány látogatta meg először körülbelül száz év előtt és vad embereket talált ott, kikkel barátságos keres'edést üzött. A vadak kezdetben legjobban szerették az üveg gyöngyöket s néhány ilyen eziczomáért mindenféle gyümölcsöt, vad hust bőven hoztak a hajóra. Később piros tollakat kedveltek és terményeikért nem akartak cserében mást elfogadni, csak piros tollat. Minden tahiti-i nő piros tollat akart hajában viselni s akármit adott érte. — A divat tehát még a vadaknál is nagy hatalommal bír.

HJALMÁR KIRÁLY TENGERI
UTJA.

(Képpel a 320. l.)

HJALMÁR norvég király egykor tengerre szállt
S mely drága kiucseket, gyöngyöt
magába zárt:

Egy arany templomot akart rabolni ki
Melynek sok ezerezen valának hívei.

Hjalmár norvég király hajója jó hajó,
Vésszel viharral az keményen daczó.
Hajtják izmos karok s bizton vezérelük,
Bordái a vizet erővel szeldelik.

Repül, hajt a hajó s így szól Hjalmár
király:

„Ne rémítsen fiuk sem vihar, sem viszály!
Csak jól evezetek, s mire hajnal hasad:
Átalvetőtök a sok kincstől megdagad!”

Igy szólt Hjalmár király: de alig hogy
beszélt,

Távol tompa dőrej jelzé már a veszélyt,
Sik tenger fodra mind hullámmá tornyosul,
S mindünnen bömbélés és zug a vész vadul.

Az ég zeng rémesen, fakó villám cikáz,
Az árbocz meginog, mit szél dühöngve ráz,
Hullámok taraján reng a roppant naszád,
Már nyilik ollala s tajték zuhogja át.

Elfogja rémület Hjalmár norvég királyt,
Halvány, fehér az arcz s a dus szakál zilált.
„Mért hagytam el hazám, miért orszá-
gomat?”

S elkapja sóhaját a vihadar, a vad.

S még egyszer megremeg, rendül a nagy
hajó.

Örvény tátongva nyil, s hangzik a jaj!
az óh!

S az örvény bőszeze belé kapaszkodott
S temette méhibe, forgójába legott.

Hjalmár norvég király minden legényivel
Az örvény melyibe jajgatva süllyed el.
Elsüllyedt, elmerült zordon halálba mind —
Szemök gyöngyös arany templomot nem
tekint.

A PAPAGÁLY.

Mi csak kalitkában látjuk a papagályt, ezt a bohókás, madarat, mely szépen kimond emberi szavakat is. Szörnyű csacska madár, mindig visít, beszél, lármáz és ha valahol egy ablakban van, az egész utca hallja.

Milyen lárma lehet még aztán az erdőben, hol a papagály vadon tanyáz ezerekenként. A szürke papagály Afrikában, a zöld Nyugatindióban von otthon. Leginkább a pálma- és banán-fákon ülnek s ezek édes gyümölcséből élnek, rettentő lármát csapva.

A papagály igen sokáig él, 80 egész 100 esztendeig s még akkor is egészen vidám és jó kedvű.

PIPÁLJ FÜRGENCZ! (lásd 315. l.)

Hajmár Király Tengeri Uta. (Lásd 318. l.)

Pest-bécsi irodalmi és művészeti intézet Deutsch testvérek. Felelős szerkesztő: Forgó bácsi.
Ára negyedévre 1 frt.

Megjelenik hetenkint egyszer 16 oldalon.

